

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

Dariaus ir Girėno g. 1, LT-99133 Šilutė, tel. (8 441) 79 227, faks. (8 441) 53 840, el. p.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai

2015-11- Nr.

IŠVADA

KORUPCIJOS TIKIMYBĖS PASIREIŠKIMO VERTINIMAS ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINĖS PARAMOS SKYRIUJE, ADMINISTRUOJANT PINIGINĘ PARAMĄ NEPASITURINČIOMS ŠEIMOMS IR VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS – MOKANT SOCIALINĘ PAŠALPĄ, MOKANT BŪSTO ŠILDYMO IŠLAIDŲ KOMPENSACIJAS, ŠALTO IR KARŠTO VANDENS IŠLAIDŲ KOMPENSACIJAS, RENGIANČI SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS ĮSAKYMUS DĖL VIENKARTINIŲ PAŠALPŲ SKYRIMO

Vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr.2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Šilutės rajono savivaldybėje atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimas Socialinės paramos skyriuje, administruojant piniginę paramą nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, mokant socialinę pašalpą, mokant būsto šildymo išlaidų kompensacijas, šalto ir karšto vandens išlaidų kompensacijas, rengiant Administracijos direktoriaus įsakymus dėl vienkartinių pašalpų skyrimo.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė analizuota nuo 2013-01-01 iki 2015-09-01. Korupcijos tikimybės pasireiškimo analizę atliko Civilinės, priešgaisrinės ir gyventojų saugos skyriaus vyriausioji specialistė Jūratė Bandzienė.

Socialinės paramos skyriaus veikla, susijusi su socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims teikimu atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 5 punkte nustatytų kriterijų – daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas atliktas dokumentiniu, formaliuoju ir palyginimo metodais. Atrankos būdu peržiūrėta dalis vykdomosios veiklos dokumentinės medžiagos.

Socialinės paramos skyrius yra Savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys, planuojantis, organizuojantis ir administruojantis socialinių paslaugų teikimą bei užtikrinantis teisingą

ir tikslingą socialinių išmokų ir kompensacijų, šalpos išmokų ir išmokų vaikams skyrimą ir mokėjimą Šilutės rajono savivaldybėje.

Socialinės paramos skyriaus vykdoma veikla reglamentuota skyriaus nuostatuose, patvirtintuose Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. A2-153 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus nuostatų patvirtinimo“.

Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, atliekančių piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims administravimą, veikla yra reglamentuota pareigybių aprašymuose. Pagal Socialinės paramos skyriaus vedėjo įsakymus, kiekvienam tarnautojui ir darbuotojui paskirstyti darbo krūviai.

2013-01-01 iki 2014-01-01 piniginė socialinė parama buvo finansuojama iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams. Nuo 2014-01-01 finansuojama iš savivaldybės biudžeto.

Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyrius, skirdamas ir mokėdamas socialines išmokas (paramas), vadovaujasi Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymu (Žin., 2011, Nr. 155-7353), tolygiai vadovaujasi Savivaldybės teisės aktais: Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. T1-1038 „Dėl piniginės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems Šilutės rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo“; Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2014 m. liepos 03 d. sprendimu Nr. T1-2140 „Dėl vienkartinių pašalpų iš Šilutės rajono savivaldybės biudžeto skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-04-18 įsakymu Nr. A1-455 „Dėl išmokų vaikams, socialinės paramos mokiniams, piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinimo“; Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-10-28 sprendimu Nr. A1-1138 „Dėl išmokų teikimo asmenims, patyrusiems socialinę riziką, tvarkos aprašo, patvirtinimo“.

Asmenys, besikreipiantys į Socialinės paramos skyrių naudojami „Vieno langelio“ principu decentralizuotu būdu, t.y. interesantai priimami pagal pavardės raidę ar kuruojamą paslaugų rūšį.

Socialinės paramos skyrius priima iš gyventojų prašymus dėl piniginės socialinės paramos, kartu su įstatyme nurodytais dokumentais ir užregistruoja. Socialinės paramos skyriaus socialinių išmokų specialistai priimdami dokumentus, patikrina jų teisingumą ir teisėtumą, suformuoja piniginės socialinės paramos asmens bylą, suveda klientų ir jų šeimos narių duomenis į kompiuterines programas („Parama“ ir SPIS). Parengtą sprendimo projektą su dokumentais asmens byloje pateikia kitam socialinių išmokų specialistui, kuris antruoju parašu patvirtina, kad pateikti duomenys teisingi. Sprendimas tvirtinimui pateikiamas Skyriaus vedėjo pavaduotojui –trečiuoju parašu.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybę Socialinės paramos skyriuje, buvo analizuojama, kaip atliekami pajamų ir turto socialinei paramai gauti apskaičiavimai. Socialinės paramos skyriaus

vedėjo pavaduotoja paaiškino, kad teisės aktai griežtai apibrėžia socialinės pašalpos ir kompensacijų skyrimo ir apskaičiavimo tvarką, socialinės pašalpos dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Įstatymo ir Tvarkos aprašo nuostatomis pasitelkiant kompiuterinę programą „Parama“, kuri atlieka apskaičiavimus ir parodo, ar asmeniui gali būti skiriama piniginė socialinė parama ar ne.

Socialinės paramos skyriuje užtikrintas funkcijų atskyrimo principas - vienas darbuotojas priima prašymą, suveddamas duomenis į kompiuterines sistemas, kitas darbuotojas patikrina suformuotą sprendimo projektą ir visus byloje esančius dokumentus, vedėjo pavaduotojas tvirtina sprendimą.

Analizuojant pinigines socialines paramos išmokas 2013-2015 metais matomas piniginės socialinės paramos sumažėjimas.(2013 m. 603 vnt. gavėjų – 634,6 tūkst. Lt išlaidų, 2014 m. 579 vnt. gavėjų - 602 tūkst. Lt išlaidų ir 2015 m. 545 vnt. gavėjų - 148 tūkst. eurų. Didelę įtaką piniginės socialinės paramos teikimo mažėjimui turėjo Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pasikeitimai. Nuo 2014-01-01 socialinių pašalpų mokėjimas finansuojamas iš Savivaldybės biudžeto. Šilutės rajono savivaldybės taryba 2014-01-30 sprendimu Nr. T1-1038 patvirtino Piniginės socialinės paramos teikimo nepasiturintiems Šilutės rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašą. Remiantis juo sukurtos Piniginės socialinės paramos teikimo komisijos visose seniūnijose. Į šių komisijų darbą įtraukti socialiniai darbuotojai, bendruomenių, policijos atstovai. Komisijai pavestas patariamojo pobūdžio vaidmuo. Griežtesnė klientų patikra surašant buitines tyrimo aktus, reikalaujant pateikti įvairią informaciją apie gaunamas pajamas, svarstant asmenis Komisijos posėdžiuose, iš dalies daro įtaką teikiamam piniginei socialinės paramos mažėjimui.

Atrankos būdu patikrinus bylas nuo pareiškėjų prašymo iki sprendimo priėmimo pažeidimų neaptikta, tai galima teigti, kad Socialinės paramos skyrius pavestas funkcijas atlieka laikantis teisės aktų nuostatomis. Socialinės paramos skyriuje valstybės tarnautojų ir darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo sprendimų priėmimo tvarka reglamentuota, kaip trūkumą galima paminėti, kad pareigybių aprašymuose nenumatyta asmens atsakomybė.

Vienkartinė pašalpa skiriama iš Šilutės rajono savivaldybės biudžeto lėšų, kreiptis dėl pašalpos turi teisę asmenys, nuolat gyvenantys ir deklaravę gyvenamąją vietą Šilutės rajono savivaldybėje arba įrašyti į apskaitą prie Šilutės rajono savivaldybės.

Vienkartinės pašalpos skiriamos vadovaujantis Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2014 m. liepos 3 d. sprendimu Nr. T1-2140 „Dėl vienkartinių pašalpų iš Šilutės rajono savivaldybės biudžeto skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tvarkos apraše nurodomos pašalpų skyrimo sąlygos, pašalpų rūšių dydžiai, reikalingi dokumentai pašalpai gauti, pajamų apskaičiavimas ir vienkartinių pašalpų išmokėjimas. Vienkartinės pašalpos skiriamos ir mokamos vadovaujantis Administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens įsakymu. Esant išskirtiniams atvejams (Tvarkos aprašo 11 punktas) taikomas Administracijos direktoriaus 2014 metų liepos 18 d. įsakymas Nr. A1-923 „Dėl vienkartinių pašalpų iš Šilutės rajono savivaldybės biudžeto skyrimo komisijos sudarymas, tuo

pačiu patvirtinami minėtos komisijos nuostatai. Komisija nagrinėja (išskirtinius) prašymus ir priima sprendimus. Vadovaujantis Komisijos sprendimu yra rengiamas įsakymo projektas dėl vienkartinės pašalpos iš savivaldybės biudžeto skyrimo (neskyrimo) ir mokėjimo. Komisija sudaryta iš keturių asmenų: trys socialinės paramos skyriaus darbuotojos ir vedėjas. Įsakymą pasirašo Socialinės paramos skyriaus vedėjas (komisijos pirmininkas), kurį įgalioja pasirašyti Administracijos direktoriaus 2010-11-15 įsakymas Nr. A1-1288 „Dėl administracijos direktoriaus 2009 m. spalio 30 d. įsakymo Nr. A1-1112 „Dėl padalinių vedėjų ir vyriausiųjų specialistų, pavaldžių Administracijos direktoriui, įgaliojimo pasirašyti dokumentus“ pakeitimo“ 2 punktu.

Atliekant korupcijos pasireiškimo nustatymą, atrankos būdu buvo patikrintos vienkartinės pašalpos skirtos pareiškėjams. Pažymėtina, kad Socialinės paramos skyriaus darbuotojai, atsakingi už vienkartinių pašalpų skyrimo, išmokėjimo administravimą atlieka vadovaudamiesi teisės aktų nuostatomis. Vienkartinės pašalpos pervedamos surinkus visus reikalingus dokumentus, kurie įrodo vienkartinių pašalpų skyrimo pagrįstumą ir patikrina jų teisingumą ir teisėtumą. Vienkartinių pašalpų išlaidos pateisinamos pateiktomis originaliomis sąskaitomis arba dokumentais.

Šilutės rajono savivaldybėje 2013 metais vienkartinių pašalpų skirta - 36,5 tūkst. Lt, 2014 m. - 37,1 tūkst. Lt, 2015 m. (iki 10.01) -8,41 tūkst. eurų. Pastebėta, kad ne visi pareiškėjų prašymai dėl vienkartinės pašalpos skyrimo buvo patenkinami.(2013 m.-1 vnt., 2014 m.-2 vnt., 2015 m. iki10.01 -7 vnt.). Asmenims, kuriems vienkartinės pašalpos neskirtos, informuojami raštu nurodant neskyrimo priežastį. Taipogi sprendimuose dėl socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo numatyta, jog jis gali būti skundžiamas administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Išanalizavus Administracijos teisės aktus, siejančius su Socialinės paramos skyriuje vykdoma pinigine parama nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, mokant socialinę pašalpą, mokant būsto šildymo išlaidų kompensacijas, šalto ir karšto vandens išlaidų kompensacijas, rengiant administracijos direktoriaus įsakymus dėl vienkartinių pašalpų skyrimo darytina išvada, kad iš esmės procedūros reglamentuotos. Nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų, neužfiksuota ir mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė ar kitokia teisinė atsakomybė.

Socialinės paramos skyriaus veiklą kontroliuoja Savivaldybės administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius.

Atliekant korupcijos tikimybės pasireiškimą Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriuje, pastebėta minimalių trūkumų:

1. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių aprašymuose nenumatyta tiesioginė atsakomybė.

2. Skiriant vienkartinės pašalpas iš Šilutės rajono savivaldybės biudžeto sudaryta komisija tik sprendžiant išskirtinius prašymus, t.y. tie atvejai, kurie nenumatyti teisės aktuose, o kiti prašymai pagal teisės aktuose numatytus reikalavimus.

3. Vienkartinių pašalpų iš Šilutės rajono savivaldybės biudžeto skyrimo komisija sudaryta iš 4-rių asmenų. t.y. visi Socialinės paramos darbuotojai; trys socialinės darbuotojos ir skyriaus vedėjas, kuris pagal patvirtintus Komisijos nuostatus priimant sprendimą ir balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas. Komisijos pirmininkas po įsakymo pasirašo kaip Administracijos direktoriaus įgaliotas asmuo.

4. Korupcijos pasireiškimo tikimybę Socialinės paramos skyriuje gali sąlygoti žmogiškasis faktorius, kai administracinė procedūra gali būti pažeista esant nesąžiningiems darbuotojų veiksams ir galimybė piktnaudžiauti priimant sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar Savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Išvada.

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą, apskaičiuojant piniginę paramą nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, mokant socialinę pašalpą, mokant būsto šildymo išlaidų kompensacijas, šalto ir karšto vandens išlaidų kompensacijas, rengiant Administracijos direktoriaus įsakymus dėl vienkartinį pašalpų skyrimo, galima teigti, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje srityje - maža.

Socialinės paramos skyrius turėtų labiau propaguoti, kad administracinių paslaugų prašymai būtų teikiami elektroniniu būdu, kas žymiai sumažintų administracinę naštą, visa reikiama informacija apie teikiamas administracines paslaugas skelbiama www.silute.lt <Paslaugos>

PRIDEDAMA:

1. Korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijų aprašas, 11 lapų;
2. Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriuje korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimo išvados, vykdant piniginę paramą nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, mokant socialinę pašalpą, mokant būsto šildymo išlaidų kompensacijas, šalto ir karšto vandens išlaidų kompensacijas, rengiant Administracijos direktoriaus įsakymus dėl vienkartinį pašalpų skyrimo, 6 lapai.
3. Priedai, 92 lapai.